

Kolm kaotust, üks võit Rootsis.

Jalgpalli maavõistlus 1:3, Gävles 1:13, Söderhamnis 2:1, Upsalas 2:4.

Tipner sai Rootsis pailapseks.

Eesti rahvusmeeskond pidas tänavu 8. maavõistlust Rootsiiga Sandvikenis. Mäng kaotati 1:3. Peale selle oli kolm lisamängu, mis andsid ühe võidu, ühe kohutava kaotuse ja veel ühe kaotuse. 10. juulil mängiti Gävles Gästriklandi koonduse vastu kaotusega 1:13, Söderhamnis võideti ringkonna koondust 2:1 ja Upsalas kaotati 14. juulil mäng 2:4 juures. Puuduvad teated kohutava kaotuse kohta. Ühte muidugi seletavad mängijad ja esindajad, teist juttu võivad puhuda Rootsi lehed. Teated selle kohta toome järgmisel nädalal. Praegu aga toome Rootsi spordilehe ülevaate maavõistluse kohta Sandvikenis.

Leht paneb kirjutusele pealkirjaks: „Poolik saavutus Eesti vastu 3:1. Tipner ühes klassis Kressiga.“

Kirjutus ise kõneleb kokkuvõttes:

Missuguses teises riigis on mõeldav, et maavõistlust peetakse kohas, mis ei kuulu linnade nimekirja. Pealegi teostada korralikult ja majandusliku ülejäägiga ja meeleoluga, mille spordilikus suurlinnade eeskujuks võib olla. Edasi meeskonnaga, mille koosseisu kuulub 6 meest samast kogukonnast. Kogu kaitseliin oli „maalt“, kuna poolkaitse oli ühest ringkonnast. Meeste toomine kuninglikust pealinnast oli võrdlemisi asjata. Ükski teine riik ei oma sarnast sportlikku ulatust, sarnast värsket sügavust. Kusagil pole jalgpallil kui ka spordil sarnaseid isiklikke abiallikaid kui Rootsis. Kusagil pole „geograafiline demokraatia“ nii teostatud. Ajakirjanduse ja organisatsiooni tõttu, mis puudub mujal, on spordi tundmine ja huvi tema vastu saavutanud erakorralise ulatuse, mis lubab kõneleda spordikultuurist. Asjatundlikus annab juure hulki plusse.

Eestlased sõitsid peegelsileda mere juures Rootsi, et

tunda saada Sandvikenis Rootsi terase hammustamist.

Ometi oli meeskond teatud määrani löödud Rootsi pinnal. Mängu ajal koguneti; seda ei saa öelda Rootsi meeskonna kohta.

Käesoleva aasta 4. maavõistlusel võidi usalduda 4 absoluut kindla mängija peale.

Kindlad mehed olid kindlad, poolkaitse ääred samuti nagu Göteborgi mehed. Loodeti edurivile, kuid ei saavutatud seda, mida arvati. Kesktormaja Zetterberg täitis, isegi ületas lootusi. Peale kahe löödud värava oli tal eeskujulik palli edasi- ja etteandmine eriti ääretormajatele. Koostöö Sundbergiga polnud küllaldaselt hea. Kuid nad võib olla ei sobi kokku.

Karikatuure Tipnerist Rootsi „Sdrottsbladeti“.

Pealtvaatajaskonna pailapseks sai Tipner, kes on jalgpallis ülinimeseks.

Kasv, seisukorra hindamine ja rahulikkus, otsustavus, jõud ja intelligents on omadused, mis selle mehe peavõrra teistest üle tõstab. Tipner oli imponeeriv kuju, võistlejate tiitaa, ühes klassis inglase ja teiste parimate väravavahtidega. Eesti meeskonna peajõuna haaras ta võidukindlate näppudega palli. Ta püüdis palli osavusega, mis mõjus nõidusena. Nagu atraktsioon publikule on see mees ühel tasemel Zamora, Kressi ja Hideniga.

Kuidas ta lähedaseid pealelööke välgukiirelt püüab, selle kohta puudub pilt.

See on küll vaevast usutatav, kuna ideaalne pallipüüdja on harva üle 180 sm. pikk.

Eesti meeskond, välja arvatud see imelaps, mõjus väljal samuti nagu soomlased,

kellele juurde lisada tuleb intelligentsemaid tormajaid manöövrivate teostamiseks. Viimaseid ei ole määrgata soomlaste juures, kuigi nad omavad mõnesugust edukust kehaliselt.

Mäng algas eestlaste lahtilöögiga trehvava ülekandega tahapoole

ja sealt pika etteandega üle Rootsi surnud liini. Esimese pealelöögi pareeris Sundberg löögiga Tipneri poole. See oli alguseks reale väravalöökidele, mis aga likvideeriti Eesti värava imelapse poolt.

Vahet läks pall teise poole keskele, kus kaitsjad tugevaid lööke andsid. Rootsi kaitses selgrooks oli Valle Persson, kes töötas erakordselt kindlalt ja kiirelt.

10 min. järele oli rootslastel hiilgav võimalus. Dunker tsenderdab uhkelt, Sune keerab end teravalt ümber ja lasi palli veereda vabaltseisva, kuid tabatud Erikssoni kätte. Viimane aga lõi viltu ja pall läks mööda avatud väravast. Järgmise löögi tegi Sundberg, kes sel mängul paraadi-

löökidega hiilgas. Nurgalöögid ja jälle nurgalöögid. Tipner päästis ka oma poolkaitse vea ning pareeris erakordse elegantsiga kardetavama pealelöögi.

Eestlased atakeerivad kardetavalt, kuna Vidlund palli läbi lasi. Siis uus pealetung Alfredssoni vea tõttu. Likvideerus seis suluga.

Sven polnud halvem omast naabrist ja tegi uhkelt möödalöögi.

Kuid ka seekord kaotasid võimaluse sulu tõttu. Võimata on märkida kõiki Rootsi võimalusi, mida likvideeris Tipner. Rootsi ülekaal oli siiski nii silmatorkav, et värav, vaatamata ka Tipnerile, tulema pidi. Vaatamata sellele, et kaitses mängis parima jüga.

See sündis 32. ja 34. minutil.

Rootsi asus juhtimisele 2:0.

Jakobsoni uhkest löögist vasakusse nurka Zetterbergi sõodust ja Einmanni ebaõnnestunud katsest väravavahile tagasi mängida, kus alati tähelepanelik Sune vahele jõudis ja võrku lõi.

Selle värava järele võtsid eestlased end kokku; närvilikus, mis seni nende ridades valitses, kadus. Mõlemad tiivad tungisid peale, kuigi ei saavutatud ühtegi otsekohest kardetavat seisukorda. Selle asemel fenomenaalne pealelööki Sune poolt, stillne toppamine Jakobssonilt, pealelööki, mida ainult osalt püüdis Tipner, kes maha kukkus. Eriksson ruttas juurde ning lööb vaba värava peale palli võrku.

Poolaeg lõppes normaalse juhtimisega 2:0.

Peale vaheaega tuli vihm ning mustad pilved. Rootslaste mäng oli nõrgem, eestlastel aga energia ja müstiline agarus. Mängust: 60 prots. eestlaste, 5 prots. vahekohtuniku ja 35 prots. rootslaste.

2. min. Sune lööb heast seisust mööda. Tipner, kes hästi soojalt riietatud oli, mängis ikka tihedini kolmandat kaitses väljaspool karistusala. See näitab ülekaalu, kuna pikad sõodud ei muutunud karistavaks, kuigi kord äärmiselt kriitiliselt.

Eesti keskkohast saavutas mitmekordselt peale tunnipikkust ilusat mängu löögivõimalusi. 13. min. kargas äraandlik pall kohutava kiirusega Vidlundi õlale ja sealt korneeris.

Meiegi mängijad sünnitasid kardetavaid seise. Zetterberg ei saavuta seda täpset pallikontrolli, kui Sandvikenis kaaslased. Ta lõi 2 meetri pealt Tipnerile otse sülle.

Eestlastel oli 15.-25. min. parim aeg; kuid see jäi tagajärjetuks. Selle vastu Dunker kindlustas Rootsi seisu 3:0 peale; tribüünilt paistis, et Sune palli oma ette seadis käega; ka eestlased märkisid seda shestidega.

Mäng liikus kiirelt värava alt värava alla; rohkem aega Vidlundi juures. Sundberg, kes 1. poolajal halb oli, üllatas 2 korda: kiire pealelööki, mida Tipner välgukiirelt tabas, ja pikk pealelööki, mis samuti pareeriti.

34. min. saavutasid eestlased teenitud värava Ellmani pealelöögist, mille ees Vidlund kapituleerima pidi.

Seis 3:1.

(Järg 4. lhk.)

Ülikooli võimlemisõpetajad nurka heidetud.

Eriharidusega inimesi ei vajata.

Kuhu peavad minema ülikooli lõpetajad?

Toimetuse avaldab alljärgneva artikli, mis temale saadetud.

Tänavu kevadel lõpetas Tartu ülikooli arstiteaduskonna kehalise kasvatususe osakonna esimene lend oma õppetöö. Neist lõpetajaist läksid 10 ohvitseri kaitseväge tagasi, kuna keskkoolide jaoks valmines seega 30 õpetajat. Neistki on mitmed mehed läinud kaitseväge sundaega teenima.

Õppides ülikoolis, oli meil teadmine, et eesti keskkoolid ootavad meid töö-
põllule,

sest avati ju kehalise kasvatususe osakond arstiteaduskonna juure haridusministeeriumi ettepanekul kui hädatarvilik asutis. Esialgu oli nii kiire nõue ajakohaste võimlemisõpetajate järgi, et õppeaeg määrati kahe aastaseks. Hiljem muudeti see üliõpilaste palvel kolmeaastaseks, et saada täielikku ülikooli haridust kehalise kasvatususe alal, mida ka seega saime.

Nüüd aga ei näi võimlemisõpetajaist sugugi puudus olevat ja seisame järgmise rabava tõsiasja ees: meid ei vajatagi!

Meist eelistatakse praeguseid 1—2-kuulise kursuse lõpetanud võimlemisõpetajaid, kellel puudub vastav kõrgem haridus ja kes saanud ainult hädapärast kutse.

Seda tõendavad ühe Tartu keskkooli õpetajate valimised. Sinna kandideerisid neli ülikooli arstiteadusk. keh. kasv. osak. lõpetajat, ent valiti tagasi endised võimlemisõpetajad, kuna ülikooli haridusega kandidaadid ei tulnud üldse arutusele. Tagasivalimisi põhjendati sellega, et nad vanad ja kogemustega õpetajad ja perekonna inimesed.

Sarnaseid põhjendusi valimisel arvesse võttes, peab küll ütleva, et nähtavasti valitseb kehalise kasvatususe, kui võrdlemisi uue ja seni mitte tähtsaks peetud keskkooli õppeaine suhtes teatud arusaamatus. Kui tänapäevani on õpetanud paljudes keskkoolides kõrgema haridusega (ainult keskkooli haridus) õpetajad, siis on see seletatav sellega, et puudusid vastava haridusega õpetajad. Nüüd aga paigutatakse igale poole keskkoolidesse nende asemele kõrgema haridusega õpetajaid; samuti peaks seda siis ka kehalise kasvatususe õppealal tegema.

Kui nüüd aga selle asemel kehalise kasvatususe õpetaja valimistel, et eelistada kõrgema haridusega kehalise kasvatususe õpetaja kandidaate, **valitakse tagasi praeguseid kõrgema haridusega ja kutseta õpetajaid, põhjendusega, et nad perekonna inimesed,**

kes mittevalimisel raskesse majanduslikku seisukorda sattuvad, siis on see täiesti ebaõiglane.

Sarnane põhjendus on Hlalt ühe külgnel ja kasvatusetöö seisukohalt lubamatu. Ka noored ettevalmistatud õpetajad, kes pidanud ligi pool eluaega õppima ja võlgu tegema, on samuti raskes majanduslikus seisukorras. Pealegi on majanduslikel kaalutlusil õpetaja valimine kasvatusetöö ja ta tulemuste seisukohalt lubamatu, sest olgugi inimene, kui

tahes raskes majanduslikus olukorras, ei tohiks teda ometi valida praegusel ajal, kus enam puudu ei ole vastava haridusega õpetajaist õpetaja kohtadele.

Kui praegusel õpetajate vallandamise ajajärgul tahetakse siiski arvestada praeguste võimlemisõpetajate majanduslikult raskesse olukorda sattumisega nende lahtiregistreerimisel, siis võiks osa neid, kel algkooli õpetaja kutse olemas, algkooli üle viia; teised, kel vastav kutse puudub, peaksid selle hankima, või vastasel korral õpetaja ametist lahkuma.

Kui loetletud põhjendusega meie hariduselu juhid, s. o. koolivalitsused ja haridusnõukogud ei arvesta ja ikkagi tagasi valivad praeguseid kõrgema haridusega kehalise kasvatususe õpetajaid, ja sugugi tunnistada ei taha, kui suur tähtsus on praegu 2 nädala keh. kasv. tunni juures korralikul keh. kasv. õpetajal, siis ei kannata selle all ainult üksi eesti keskkooli keh. kasv. ja tervis, vaid sellega tunnistatakse ka Tartu ülikooli arstiteaduskonna keh. kasv. osak. olemasolu ja tema senine tegevus mõttetuseks,

sest kui kahekuulised kursused, mis toimusid veel vastava kõrgema haridusega õpetajate juhatusel, neist paremaid ja kohe kutsega õpetajaid andsid, siis poleks mõtet olnud Tartu ülikooli arstiteaduskonna keh. kasv. osak. korraldada kolmeaastast kursust ühes kahe suvepraktikaga; oleks jatkunud siis samuti ühekuulise kursusest ja riigi, ülikooli ja üliõpilaste ilmaagseid kulud oleks ära jäänud.

Kui aga siiski koolivalitsused ja haridusnõukogud seisavad nüüd paratamatuse ees, keda tunnistada paremaks ja seega eesõigustatuks võim.-õpet. keskkoolis kohasaamisel, peaks koolivalitsused ja haridusnõukogud arvesse võtma mitte ainult seda, et vanul õpetajail mingisugune kutse on olemas (hädakutse, mis saadud kahekuulistel kursustel), vaid peaks ikkagi eelistama neid kutseõiguslikke ja kõrgema haridusega isikuid, keda seks on ette valmistanud Tartu ülikool.

Kehaline kasvatus nõuab nagu iga teinegi keskkooli õppeaine vastavalt õpetajalt palju teadmisi, oskusi ja võimeid.

Tänapäeva ajakohane keh. kasv. õpet. ei saa sugugi enam palja kogemusega läbi, vaid ta peab omama teadmisi arstiteaduses, psühholoogias, kehalise kasvatususe meetodikas, uuematest kehalise kasvatususe vooludest ja süsteemidest, peab ise omama häid spordivõimeid ja õpetamise oskusi.

Et kehalist kasvatust eesti keskkoolis liiga vähe,

2 tundi nädalas, (mujal riikides on iga päev 1 tund) siis on arusaadav, kui suure tähtsuse omab erilisel ettevalmistatud keh. kasv. õpetaja, kes oma leidlikkuse, teadlikkuse ja otsustavuse kaudu võib ühe tunni jooksul tõesti enam pakkuda kui ettevalmistuseta õpetaja.

Pealegi tuleb tänapäeva korraliku keh. kasv. tunnis tublisti ette näidata (näit. meetod), nagu kergejõustiku-

kus, võimlemises, pallimängudes jne. Seda ei suuda ega tee praegused kehalise kasvatususe õpetajad omal enamikul mitte.

Käesolev kirjutis on peamiselt selgitamise otstarbeks kirjutatud, et juhtida avalikku tähelepanu sellele, kui vähe hindavad praegused eesti hariduselu juhid ja kasvatajad inimeste kasvatamist (kehavaim). Ometigi on elujõulise inimeste kasvatamine, milles ülitähtsal kohal kehaline kasvatus, aktuaalsemaid tänapäeva probleeme kogu kasvatuses.

Inimeste kasvatamise vajadusest on kõik moodsad kultuurrahvad aru saanud ja järeldused teinud, kehalise kasvatususe õppeasutisi avanud, kehalise kasvatususe tunde suurendanud jne.

Sõnaga, igal pool saadakse aru kehalise kasvatususe tähtsusest vaimu arendamise kõrval ning pühendatakse talle rohket tähelepanu.

Eestis käiakse aga vastupidiselt, vähjakaiku.

Čehhoslovakkia kehalise kultuuri ja spordi näitus Pardubices.

Čehhoslovakkia kehaline kultuur ja sport vajab ettevõtte, mis ülevaate seni tehtud tööst annaks ning ühtlasi ka edaspidise töö juhtnööriks võiks olla. Niisuguseks ettevõtteks kujunes välja 31. mail Pardubices avatud näitus kehakultuuri ja spordi alal, mis president Masaryki ja Čehhoslovakkia valitsuse protektoradi all seisab. Pardubice, linn kaua-aastase sporditraditsiooniga, ehitab arhitektide Janá, Repa ja ins. Potuček'i kavade järel eeskujuliku näitusevälja 29 ha maa-alal, mille ehituskulud üle 17.000.000 Kč. (umbes 2 milj. Ekr. tõusid. Näitus on kesklinnas ajaloolise Peršyni lossi all, mille vallidelt ta ilusa vaate pakub.

Näituse peahoone sisaldab kollektisioone, mis pakuvad ülevaate Čehhoslovakkia kehakultuuri ja spordihaarde arenemiskäigust. Čehhoslovakkia spordiliit esineb siin väljapanekutega, mis tunnistust annavad üksikutel arudel kehakultuuri ja spordi alal kordasaadetud tööst. See kolmekordne palee on inimese keha sportliku kasvatususe ja kõikide sel alal ettevõetud püüete täielikum muuseum. Čehhoslovakkia aviaatika, mille eestvõitlejaks Pardubice ins. J. Kašpar oli, on erilisse aviaatika-paviljoni paigutatud. Üksikud ministeeriumid esinevad oma väljapanekutega valitsuse paviljonis. Suurlinnad Praha, Brno, Bratislava ja teised tähtsamad Čehhoslovakkia linnad on esitatud linnade paviljonis. Čehhoslovakkia kunsti jaoks on erihooned. Elamukultuur koondab erinäituses kõik, mis moodsa ja täieliku elamiseks nõutav. Pardubice linna iseseisev paviljon tõendab selle suurte sporditraditsioonidega linna tähtsust. Suure turismi paviljoni kõrval seisab rida tööstuse paviljone, kus kodumaa ja väljamaa sporditööstus rikkalikult esitatud. Põhjapoolses näitusevälja osas asub autopaviljon; see

Selle asemele, et suurendada võimlemistundide arvu ja soodustada keh. kasv. arengut, otse takistatakse ja alahinnatakse teda, — vähendades algkoolides võimlemistundide arvu nädalas endise 2 tunni pealt 1 tunni peale.

Loomulikult ei saa meil praeguse maksva kasvatusüsteemi juures jutugi olla inimeste kasvatamisest. Kuhu jäävad siis suurimate kasvatuseteadlaste mõtted ja üldised tõekspidamised.

Ei ole üksi vaim, keda arendatakse, ei ole ka üksi keha, keda arendatakse, vaid on tervikiline ühes tema anorgaanilise elu pooluste keha plus vaimuga, keda arendatakse.

Loodame, et oleme jäänud oma kirjutis ja põhjendusis asjalikkuse piiridesse ega ole tahtnud siin kedagi riivata.

Usume, et haridusministeerium, koolivalitsused ja haridusnõukogud praeguse ebanormaalse olukorra kuidagi pea lahendavad.

Tartus, 9. juulil 1931. a.

Tartu ülikooli arstiteaduskonna keh. kasv. osak. I-se lennu lõpetajad.

suurim paviljon sisaldab autosalongi heaks kiidetud Pariisi Permenent'i büroo poolt, siis veel Čehhoslovakkia supeliskohtade, kuurortide ja suvituskohtade näituse. Lossi parkides on metsloomade näitus, eeskujulik skautide laager, aianduse kool, vabaõhu kino ning restoran. Külastajate lõbustuse eest muretseb suur luna-park.

Čehhoslovakkia kehakultuuri ja spordi tänane aste dokumenteeritakse terve rea spordisündmuste läbi, milledest mõned rahvusvahelise tähtsusega. Čehhoslovakkia esimene staadion, aeroklubi lennuväli, L. T. C. väljad, ujula ning ilmakuulus Pardubice hipodroom tervitavad terve rea kodumaa ja välismaa väljapaistvamaid sportlasi, kes kõigil spordialadel põnevaid ja huvitavaid võistlusi korraldavad. Hobusesport suure Pardubice trepple-chase'iga eesotsas, võiduujumine, laskmine, aerutamine, tähesõidud ja palju teisi auto- ja mootorratta sõitusid, millest tähtsamad mootorratta võidusõit tassel väljal Čehhoslovakkia kuldkiivri hinnale, II Masaryki kergejõustiku mängud, rahvusvahelised jalgpalli ja tennise võistlused, ins. J. Kašpari lennumemoriaal, poksivõistlused (Fr. Nekolny), raskejõustiku võistlused, Ameerika mängud, vehklemine, naisvõistlused (Házená Čehhoslovakkia-Poola-Jugoslaavia vahel), kõikide kehalise kasvatususe korporatsioonide esinemine nagu sokol, tööliisspordiseltsi, kotkas, — kõik seda võib näha Pardubices. Kehalise osavuse tähtsus, mis vaimlise osavuse eeltingimuseks, dokumenteeritakse seal eeskujulikult uueaja viisil. Dresdeni tervishoiuline näitus väidab terve tähtsust üksiku ning kogu rahva elus ning tee tervise ja kehalise jõu saavutamiseks näitab maailmale kehalise kasvatususe ja spordi näitus Pardubices, mis kuni 30. septembrini kestab.

Meeleheiteks pole mingit põhjust.

Mõned märkmed Vilno kaotuse puhul.

K. PAHK.

(Toimetusele saadetud kiri.)

Vilno kaotus on Eestile kahtlemata üks valusamaid õppetunde, mis mõistagi ei ole kerge kanda ja on võib olla esile kutsunud mitmeid ebameeldivusi, kuid meeleheiteks näeb siiski kõige vähem põhjus olevat. Kui meie täie objektiivsusega kaotuse põhjustusse süveneme, peame otsekoheselt tunnistama, et meie oma naabristest (ma mõtlen siin Poolat ja Lätit) oleme antud momendil siiski nõrgemad ja selles seisabki kogu kaotuse traagika. Muidugi ei puudu siin ka mõned teised põhjustandvad tegurid, nagu kogenematus välisvõistlusteks, nõrk ettevalmistus, võistluste liig varasus jne.

Nii näeme, et heale õnnele rajatud lootused on sageli vägagi petlikud ja selle juures veel välja tulla üksikute sportlaste erapooliku süüdistusega, neid isegi kõige labasemal viisil maha tehes ja lubades sealjuures targutusi — tundub võõrastavana ja on kutsunud sportlaskonnas esile asjatuid lahkeliidid.

Ka lugupeetud EKRAVELII-DU kergejõustiku osakonna esimees H. Tann omas traagika „palavikus” selle asemel, et koostada asjalikku võistluskäigu kirjeldust tema tõeliste hüvede ja pahedega, kukub „Spordilehes” oma katkendlikes artiklis üksikuid võistlejaid kõige lubamatul toonil ja viisil „õnnitlema”, kaheldes isegi nende aumehelikkuses!?

H. Tann püüab Vilno kaotust teha mingisuguseks „Tartu asjaks.” On vägagi küsitav, kui võrt ka sarnane taktitu talitusviis, mis rohkem tundub „suit-

sukattena” mõelduna — tulemusi annab. Rahvusmeeskonna koostajaks oli ometi liit, aga mitte Tartu ja vastutusest siin kõrvale põigelda ei ole mingit mõtet ega tarvet.

Selle juures ei saa H. Tann etteheitvalt mainimata jätta ka spordielu juhtivaid orgaane, kus ajavat õisi mingisugune kildkonna vaim!? Oleks vägagi huvitav teada, kus ja milles see kildkondlikkus end avaldab ning miks ta seda üldsuse huvides „vaka all” hoiab ja avalikkuse ette ei too? Sõnadest üksi on muidugi vähe — tarvis vaid ka andmeid.

Edasi, mis puudub nüüd kasvatuslike töö puudulikkusesse, siis on H. Tannil selles osas täieline õigus. Kasvatusline töö meie spordiorganisatsioonides on pea täielikult söödis ja selle töö elustamine ja süvendamine oleks kahtlemata suureks sauks meie spordiliikumisele. Loodame, et spordinõukogu oma järgmisel istangul selle küsimuse täies ulatuses päevakorra-le võtab.

Kõiki kokku võttes tuleb Vilno kaotuse, kui paratamatusega arvestada vaatamata võistlustel ette tulnud ebaõnnestustele ja nüüd oleks aeg täie tõsiduse ja kavakindlusega asuda oma sportlase tasapinna tõstmisele, et pääseda edaspidistest kaotustest.

Sõbraliku vaimu ja üksmeele loomiseks tuleks kõik abinõud tarvitusele võtta. Ühine vaim ja üksteisest arusaamine tohiks olla selle eelduseks, mis kindlustab Eestile väärrika koha naaberriikide peres.

Elvas, 12. juulil 1931.

VÕRU-PETSERI ja maakonna ringvaade.

Petseri-Võru kaitseorganisatsioonide vahelised kergespordivõistlused Petseris, n. a. o. Rattus 11:4; 6:50; 53:02! Kaitseväge võit täiel rindel. Ratsarügement võitis Petseri k-malevat 3:2 (1:1). Maakonnas kergesport tõusul!

11. ja 12. skp. asetleidnud kaitseväge, piirivalve, kaitseliidu, politsei vahelistel laske- ja kergejõustiku võistlustel saavutati üldiselt häid tagajärgi. Laulatusliku võistluskava kohaselt laupäeval viidi läbi laskevõistlused ja jalgrattasõit, pühapäeval serveeriti vaid kergesporti. Pariimaid marke näitas n. a. o. Rattus, 7. j. rüg. Kergejõustiku võistlustel kaitseväge domineeris täiel rindel, paremusjärjekorras platseerusid:

Piirivalve, Petseri kaitsemaleva, politsei sp. r. Publikumi keskmiselt, võistlusi oma osavõtuga austas 7. rügemendi ülem kolon. Kruus, kes huviga jälgis võistlust. Muusika saatel oli vahekohtunikude aeglane edasijõudmine vähem märgata.

Kergejõustikus saavutati:

100 mtr. keskmise pärituule juures: 1) n. a. o. Rattus, 7. j. rüg. I pat. aeg 11,4; 2) malev. Laats, Petseri, 11,8.

400 mtr.: 1) n. a. o. Rattus, 53,02! 2) kdt. Simenson, 7. j. rüg. 55,09.

Kaugushüpped: 1) n. a. o. Rattus, 6:50; 2) n.-ltn. Harju, 7. rüg., 5:87.

Kõrgushüpe: 1) rms. Neumann, 1:55 (vahelh. 1:55) 7. rüg.; 2) kdt. Simenson 1:55 (vahelh. 1:40).

Kolmikhüpe: 1) malev. Põkov, Petseri 12:63; 2) Maasik, 7. j. rüg., 12:34.

Kuul: 1) veltv. Miitel, piirivalve, 11:40; 2) veltv. Blumberg, piirivalve, 11:07.

Ketas: 1) veltv. Miitel, piirivalve, 34:88; 2) veltv. Blumberg, piiriv., 34:80.

Graanaadi kaugusviske: 1) n.-ltn. Palosson, 7. j. rüg., 78:20; 2) kpr. Jakobson, 7. j. rüg., 77:74.

4x100 mtr. teatejooks: 1) 7. j. rüg., aeg 50:02; 2) Lõuna laager, aeg 52:00.

3000 mtr. jooks: 1) n. a. o. Kirbits, 7. rüg., 9:42,0; 2) rms. Rosenberg, 9:50,8.

Ratsarügement võitis Petseri Kaitseliitu 3:2 (1:1).

Petserlaste jõurikkus hävis tehniliselt parima meeskonnale.

Kergejõustik Petseriski omab vähema ja kitsama huviringkonna, kui päeval publikumi oli ei palju ega vähe, siis õhtu kogu Petseri jalgpallipublik oli kogunenud täpselt mängule. Algminutitel ilmneb hallsärgide üleolek tehniliselt vaatamata petserlaste jõurikkamale mängule ja struktuursematele üheteistkümnemele. Hallsärgide kaitse on taktikindlam. Esimene värv tuleb p.-ääre läbimurdest Petseri vv. Kleinson'ile ootamatult. Enne poolajale minekut Petseri viigistab 1:1.

Teine poolaeg algab 2:1 rügemendile soodsalt, siis langeb aga tempo

ning keskvaljal sooritatud kombiiniid ei muuda resultaati. Rügemendi edurivi initsiatiivile vastab Petseri üksikute kardetavate läbimurretega, mis sugused siiski ei too muutust mängule. Hallsärgid ootamatult Kulli läbi saavutavad 3:1, värv löödi värvavahi käte vahelt, samal minutil kokkupõrke tagajärjel üks rügemendi mängija kantakse ära; Petseri kasutades juhust haarab mängu juhtimise enese kätte ning rügemendi vv. raskest veast tuleb päeva rumalaim värv 3:2! Vv. jookstes välja laseb püütava kõrge palli hea usu peale latil alla. Lõppresultaat 3:2.

Kergejõustik Navil.

Maakonnalaste saavutused üllatavad: 1:37 hootakõrgust, 12:74 kolmikut ja 1500 mtr. 4:42.

Pühapäeval, 13. skp. Navi spordiringi korraldusel Navi, Väimela ja Osola vahelistel kergejõustikuvõistlustel näidati häid tagajärgi. Konkurentsi mõttes mõned Võru „Ilmarise” sportlased võistlesid väljaspool võistlust. Kohapealsetele parimatele olid auhinnad ja diplomid.

Paremaid saavutusi:

Parim navilane Kasak võitis kau-

gushüppe 5:71, kolmikhüppe 12:74 ja tähelepanemiseväärilise resultaadiga hoota kõrguse 1:37. 1500 mtr. võitis Miktein ajaga 4:42, kõrgushüppe Raud 1:52, võrulased näitasid: teivashüppes Bünger 3,00, kõrgushüppes Gutmann, Sharsky 1:59. Tähenadatud võistlustel saavutatud tagajärjed maakonna sportlaste keskkonnas on üllatavalt rahuldavad.

Borotra ja ekskuningas Alfonso.

„Berliner Tageblatt” toob huvitava skitsi tennise ilmameistri Borotrast ja Hispaania endisest kuningast Alfonsost. „Kui Borotra värskena ja naeratades, nagu vastündinud laps, Wimbledonis mängis jaapanlase Miki vastu, astus Hispaania ekskuningas Alfonso centercourt ametlikku looshi. Enne istetvõtmist najatas endine võimukandja parjeerile ja viipas tervituseks Borotrale. Mis tegi aga viimane võrratu mees omas baskimütsis. Ta ei kivilenud austuses ega teinud tseremoniaalset kummardust maani. Ta tõstis oma reketi, mida ta tahtis haarata kahe käega, jättis selle ühte kätte ja viipas teisega peakohal asuvale ekskuningale... nagu seda teeb mõni hea sõber parimale tuttavale kui nad kohtavad puistikus. Ta viipas, nagu tahaks ta öelda: Hallo, old Chap, howe are you.” Võibolla ütles ta seda ka tegelikult. Kaugemal tribüünil ei saadud ju seda kuulda.

Pealtvaatajaskond sai aru, et sada-de tuhandete südame valitseja sõbraliku käelgiutusega tahtis tervitada trooniltõugatud monarki vastuvaldematus riigis, milleks Borotrale on Wimbledonis centercourt.

— Ungari-Rumeenia maavõistlus jalgpallis lõppes 4:2. Budapest võitis linnavõistlusel jalgpallis Bukaresti 5:1.

WAC võidud Soomes.

Peale võistlusi Tallinnas sõitis Viini Athletic Clubi jalgpalli meeskond Soome võistlema. Esimene mäng oli Vaasa Palloseuraga, keda viinlased võitsid 12:4 (7:4).

Helsingis mängis WAC Helsingi B koondusega 1:1.

Helsingi A koondust võideti 4:1. — Riia-Mitavi linnavõistlus jalgpallis lõppes 2:1 (1:1).

— Paavsti jalgpalli meeskond. Vatikani ametnikud, kaardiväelased, shandarmid ja teised on asutanud jalgpalli klubi, kes astus Itaalia liidu liikmeks. Klubi kasutada on suupärane spordiväli. Paavst isiklikult on suur spordi pooldaja.

— Mitropa karikavõistlustel Praaga Slavia ja Itaalia jalgpalli klubi Roma mängisid 1:1, mis saavutati esimesel poolajal. Väli oli vihma tõttu mängukõlbmata. Ühe värava all oli 20 meetri pikkune loik.

— Cilly Aussemit, kes tuli Wimbledonis naismeistriks, peetakse kõige kindlamaks mängijaks. Ta tugevus seisab jooksus ja kaitstes. Nii ootab ta ta siis silmapilku, kuni vastane pool vea teeb. Kuna vastaste hulgas oli mängijaid, peale Krahwinkeli, Godfalli ja Scriveni, kes võidupunkte saavutasid, siis oli sakslannal võrdlemisi kerge kaitsemängu abil võitu saavutada.

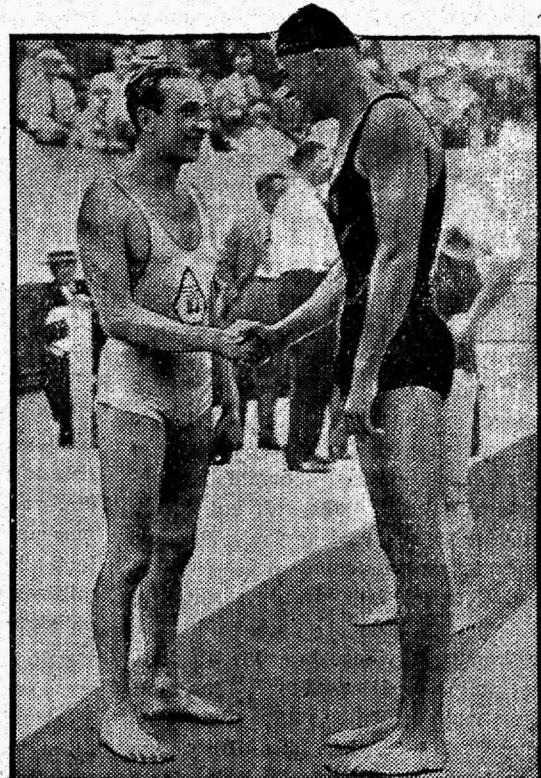
— Kalle Järvinen on kuuli tõganud 15,44 mt. ja 15,46 mt.

— Hollandlane Roelops hüppas kõrgust 183.

Raks vastast käesurumisel.

Pariisi juures Tourelles staadioni basseini peeti Saksa-Prantsuse maavõistlust ujumises. Võitjaks tuli Saksa. 4x200 mt. teateujumises Saksa meeskond püstitas uue Euroopa rekordi, ajaga 9:44,2. Veepallimängu võitis Saksa 4:3.

Pildil: Saksa teatemeeskonna ankurmeest Heinrichsi tervitab Prantsuse ankurmees Tavis.

Pärnu „Tervis“ 10-aastane.

Provintsi tugevaim spordiselts.
Märkmeid seltsi tegevusest.

Juubeliks kirjutanud Arno Poolak.

Pärnu vanim spordiselts Tervis sai 11. aprillil s. a. 10-aastaseks. Juubelpidustused ja võistlused korraldatakse 18. ja 19. juulil.

Kui asuda andma Tervise tegevusest mõnerealist ülevaadet, siis tuleb ka ühtlasi kõne alla kogu Pärnu sportlik tegevus 10 aasta jooksul — niivõrt seotud on nad üksteisega.

1919. ja 1920. aastasse ulatuvad Tervise algidud. Sel ajal peeti kino „Ideali“, praeguse „Pallase“ ruumes igaaastaseid maadluse isevõistlusi, kust osavõtjaina nimetada tuleks Jürissoni ja F. Jürgensi, viimane oli Tervise algaaastate parimaid maadlejaid. Tol korral ei tuntud veel asja-armastaja mõistet tsirkuse puldani alla ulatuvad meie spordiliikumise alged. Samal ajal oli Pärnus olemas juba tookordse kaitseliidu juures spordiklubi, kus abiesimehena tegutses Sergei Manso. Viimane ühes teiste Pärnu agaramate sportlastega otsustas luua Pärnu kindel sportlik organisatsioon.

1920. a. lõpul saab asi teoks, mil Kalevi ja Spordi põhikirjade järele koostatakse uue asutatava spordiseltsi Tervise põhikiri ja kinnitamisele läheb see Pärnu tuntumate seltskonnategelaste allkirjadega, kellest nimetada oleks tookordset linnapead hra Soo, luuletaja Barbarus — dr. Joh. Vares ja nüüdset Eesti panga Pärnu osakonna juhti hra Kangro; viimane on seltsi asutamisest alates revisjoni toimikonna esimees.

Vahepeal võitis aega seltsi põhikirja kinnitamine ning ühel päeval saabus järelepärimisele vastus — tuleb tasuda veel 250 marka. Veel samal päeval korjatakse vajalik summa ning 31. märtsil 1921. aastal tuleb põhikiri tagasi kinnitatult.

Pärnu on kerkinud esimene spordiselts, nimega „Tervis“.

11. aprillil peetakse esimene peakoosolek, kus esimeheks valiti adv. Soo. See päev tähistab uue org-i algust.

Alul harrastati kõige intensiivsemalt raskejõustikku. Maadlemas käidi hra Vaimanni juures, kus saepurule laotati peale present ja maadlusmatt oligi valmis.

Esimene matt valmistati suhkrukottidest ja roguskist.

Järgmisel aastal muretseti juba korralik tõstekang, milline praegugi veel tarvitusel ja 1923. a. alates on seltsil järjekindlalt seltsiruumid üürikorterrites.

Esimesel aastal puudusid vastasutatud spordiseltsil üldse Pärnus võistlevad seltsid ning sellele vastavalt tuli tegutseda Tervisel kõigil spordi paljupalgelisil alul. Ja tõe au andes, tuleb märkida, et suudeti võrdlemisi edukalt korraldada rohkeid võistlusi. Vahepeal, kui Pärnu asutati 1922.—1924. aastani rida uusi spordiorganisatsioone, siis tuli Tervisel anda arvukalt sportlasi uutele seltsidele

ja koguni likvideerida mõne ala harrastamine, näiteks tennis jne. jne. Suurimaks mõõnaaastaks olid seltsi elus just 1926. ja 1927. Hiljem aga suudeti energiliste juhtivtegelaste

kaasabil seltsi tegevus uuesti vedada kraavist tasasele teele ja sest ajast algas hoogne tõus seltsi elus uuesti.

Nüüd juubelipäevil on Tervis kerkinud rea langusaastate järele uuesti Pärnumaa suurimaks ja teguvõimaks spordiorganisatsiooniks.

Vaadeldes üksikalaade järele Tervise tegevust, siis tuleb vanima alana märkida

raskejõustikku.

See osakond Martin Tamme juhtimisel oli omalajal väga edukas, toodi juba 1923. aastal pealinna võistlusretkeilt Pärnu rida auhindu. Hiljem on võidetud rida esikohti Pärnule ja nimelt tõstmises ning esivõistlusil on langenud Tervisele arvukalt meistrikohti. On purustatud tõstmises Eesti ja ületatud isegi maailmarekord (A. Luhaäär ja Ed. Brock). Tervisest on tõusnud veel peale kahe eelnimetatu sarnased nimed, kui A. Teearu, M. Oley ja terve rida teisi. Tervis oma raskejõustiku perega on toonud tõstmises Pärnu värvid korduvalt teisele kohale Tallinna järel.

Tervise tugevama alana tuleb kõnele

jalgpall.

1925. võideti ringkonnavõistlused ja sügisel tuldi juba ringkondade meistriks ning ühtlasi seega pääseti A-klassi. Elades üle seltsitegevuse langusel ka jalgpallis mõõnaaastaid, tõusti uuesti hoogu 1928. aastal ja võideti kolm korda järjest Pärnu meistrivõistlused ning läinud hooaja lõpul langes Pärnu linnavalitsuse rändauhind jäädavalt Tervisele. Kuid ebaõnnestunud on igaaastased katsed liiduklassi pääsemiseks, kuigi kodulinna sõprusmatshes on võidetud ja viiki mängitud meie parimate liiduklassi jalgpallimeeskonniga. Ehk õnnestub, juubeliaastal pääsme liiduklassi.

Kergejõustikus

on annud Tervis rea nimekaid sportlasi. Vanemal aastal esinesid edukalt Ed. Teinburg, Vl. Jaanus, A. Jürvetson j. t. Momendi parimana on nimetada viievõistluse rekordimeest Juku Meimeri, teivashüppe rekordiperemeest Ervin Tammanni, läinud hooaja paremat hüppajat A. Kongast j. t. Kergejõustikus on langenud Pärnule rida meistrikohti ja ka välismaal on J. Meimeri ja E. Tammanni kaudu võidetud arvukalt suurvõistlusi. Kuna vahepeal V. Puusti Tervisest lahkumisel kergejõustik vähjakäiku tegi, on tänavu Tervis edenenud suuresti ja võib julgelt märkida, et alates sügisest — kuulub Tervisele ka Pärnu parima kergejõustiku seltsi nimetus.

Veel on esinenud tervislasi edukalt talispordis, rattasõidus, veespordis, varem alati käsipallis ja viimasena tuleb nimetada sportlase loetus noorima, s. o. veeremängu, millises alas esineti edukalt vast möödunud hooajal.

Seltsi juhtiv tegelastest on nimetada esimeest R. Blumfeldt'i, abiesimeest J. Martsoni ja elupõlist juhatusliiget, seltsi üht asutajaist Sergei Monsot ning laekuri Reinojaani.

Esivõistlused pesapallis.

Moment Tallinna ringkonna pesapalli esivõistlustest.

Tallinna ringkonna esivõistlused pesapallis, mis algasid läinud nädalal, on praegu täies hoos. Mängud, mis peetud E. S. S. „Kalevi“ väljal, on annud seni järgmisi tulemusi:

Kalev võitis ÜENÜTO 28:1 vastu. Äriteenijate spordiklubi kaotas NMKÜ-le 20:4 vastu, võites oma venda Lutheri NMK Ü-d 17:4. Äriteenijad saavutasid ÜENÜTO üle rekordilise võidu 33:0 vastu.

Suurimaks sündmuseks oli Kalevi ja NMKÜ kohtumine. Kuna need kaks meeskonda tunduvad teistest paremad, siis oodati võistlust suure huviga. Kohtasidki kaks meistrikandidaati ägedas heitluses. Võitis NMKÜ 7:6 vastu. Kuna võistlus on kahe viimase süsteemis, siis seisab neil lõplik kohtamine veel ees.

Viimasel kohtamisel läks äriteenijal korda oma vastast, Lutheri NMKÜ-d võita 3:2 vastu.

Ringkonna võistlustele oli end üles annud ka politsei spordiring, kuid hiljem loobus.

Kohtunikudena toimisid pesapalli kohtunikude kursuse juhataja ltn. Lepp ja kursandid.

TEADAANNE.

Pühapäeval, 19. juulil 1931. a. kell 16 korraldab E. S. S. Kalev Pirital

rahvuslised võistlused

ujumises ja vettehüpetes, millest palutakse osa võtta kõiki EKRAVELIIDUS seisvaid organisatsioone.

KAVA:

Mehed A. klass:

200 mtr. vabaujumine

500 „ „

400 „ rinnulujumine

100 „ seliliujumine

Naised A. klass:

100 mtr. seliliujumine

200 „ rinnulujumine

Poisid B. klass:

100 mtr. vabaujumine

200 „ rinnulujumine

Hüpped 3 mtr. hoolaualt maksvate määruste järgi. Ülesandmise tähtaeg 18. juulil s. a. kell 15, Seltsi büroos Gonsiori tän. nr. 4. Tallinn.

E. S. S. Kalev.

Soome oli kaotuses 8:0.

Rootsi—Soome maavõistlusel jalgpallis oli viimane kord juba 8:0 kaotuses. Poole tunniga oli seis juba 4:0. Mängu alustasid rootslased püüva pealetungiga ning seadsid alatasa Soome värava kardetavasse seisukorda 12. min. saavutas Rootsi 1:0. 17. min. tuli 2:0; poole tunniga oli seis juba 4:0 ja poolajaks 5:0. Teisel poolajal teostavad soomlased mõned pealetungid, kuid ebaõnnestunult. Neile aga lüüakse 6:0, 7:0 ja 8:0. Nüüd polnud enam midagi kaotada. 31. min. soomlased lõõvad 8:1 ja minut enne lõppu 8:2. Falunis pidas sama koonusus võistlust ja kaotas 1:4.

Paolino võitis vaevalt Max Baeri.

Reno linnas Nevada osariigis Ameerikas poksisid Paolino ja Max Baer 20 ringi peale. Suure vaevaga tuli Paolino võitjaks. Dempsey oli ringikohtunik.

Kolm kaotust, üks võit Rootsis.

(Algus 1. lhk.)

Kolm minutit hiljem maskeeris Sven hästi platseeritud Uukivi. Kuid 11-mt. lõök löödi meetri võrra üle. Küsiti: miks ei saadetud Tipnerit välja?

Kaks minutit hiljem jooksis Vidlund välja ja likvideeris kardetava ataagi. Ta sai selle juures tugeva hoobi. Mängu viimane saavutus oli kõige sensatsioonilisem. Jakobson andis pikalt Dunkerile. Idlaal. Täis hoog ja eesti kaitses jäi kaugele taha. Vahepeal oli Tipner ette rutanud ja kohtas pallivedajaid umbes 40 mt. vüravast. Söödeti mööda Tipnerist. Dunker saab uuesti palli ning toimetatud pealelööki lendas vastu tühja värava post. Liiga hästi platseeritud pall püüti Einmani poolt, kes palli lennul käega puudutas. Neumannilt, kes parajasti väravajoonel jõudis ja pareerida suutis. Dunker tegi möödalöögi kui mängulõpp viistati. 6000 pealtvaatajast olid vähemalt 1000 omad kohad maha jättnud.

Arvamisi.

„Eestlased on paremad soomlastest, arvab tsentr. Zetterberg. Nad mängisid üllatavalt hästi. Värava-vaht on parim mees.“

Kui lõppes mäng, tormas publik platsile ja haaras kätele Tipneri.

Tagajärg 3:1 baltlaste vastu ei ole silmatorkav. Kuid süü võib kanda vihma ja platsi arvele.

Eestlased mängisid närviliselt. Nende pealetungid likvideeriti poolkaitses poolt, kus silma torkas Persson. Rootslased pressisid; Jakobson ja Sundberg mängisid kunsti kõigi reeglite järele. Zetterbergil oli raske end kodusena tunda kahe võõra vahel.

Eesti meeskond ja mäng on eripeatükk.

See kõneleb väravavahi vägitegudest. Peatükk pildis ja sõnas. Muidu ei huvita selle meeskonna mäng Rootsi publikut erilisel.

Kaitse töötas võimata närviliselt. Poolkaitses torkas ainult üksikutele juhtudel eriti viitlöökidega silma blondipealine Idlane. Palli löödi mehaaniliselt. Kaitse oli halb ja teistest kindlam oli Tipner väravas.

Peale 2 värava kaotamist mängisid eestlased parem ning olid 2. poolajal parim meeskond. See ilmneb ka nurgalöökidest, mis olid: Rootsile 8+4, Eestile 3+8. Juurde tuleb veel kaotsiläänud 11 mtr. löök.

Eestlaste pealetung ja paremaks muutumine oli võimalik Rootsi sise- mite nõrgaksjäämise tagajärjed, ning sellest, et eesti keskmängijad end kokku võtsid.

Teisel poolajal Silberg oli omast vastasest parem, kuigi ta ei kuulunud tõelisse klassi. Ellman andis teravaid lööke, kuigi need reeglipäraselt läksid paremale poole.

Pekonen vahekohtunikuna

jättis veidi soovida, kuna ta mööda lasi mõne sulu ja kõiki „kassa“ ei näinud. Ometi oli karistuslööki teenitult antud.

Purje ilmarekord 2000 yardi - 4:57,5.

Soome hiilgab.

Helsingi Kronohagen korraldas kergejõustiku võistlused, kus saavutati mitu erakorraliselt head tagajärge. Nii Tallinat külastanud Sjöstedt jooksis tõkkeid 14,7 sek. Kuna ta maha ajas ühe tõkke, siis ei tule see aeg kinnitamisele uue Soome rekordina, milleks aeg muidu on. Iso-Hollo jooksis 5000 mtr. ajaga 14:36,3, Lasse Virtanen 14:43,5 Eriksson heitis vasarat 50,27 mt. See on 4 sm. vähem senisest Soome rekordist. Edasi eestlane K. Kotkas hüppas kõrgust 180 sm. Eino Purje aga üllatas kõik uue ilmarekordiga 2000 yardis — 4:57,5.

Tehnilised tagajärjed olid:

100 mt.: Corts — 11,3; Mattila.
400 mt.: Strandvall — 49,7; Huh-
ta — 50,5.

2000 mt.: E. Purje — 5:25,9; Luoma-
nen — 5:27.

Selle maa sees jooksis ta 2000 yar-

dis uue maailmarekordi ajaga 4:57,5.
1¼ miili aeg oli tal 5:28,2.

5000 mt.: Iso-Hollo 14:36,3; Virta-
nen — 14:43,5.

110 mt. tõkkes: Sjöstedt — 14,7;
Vilen 15,7.

Kõrgus: Havulinna — 183; K. Kot-
kas — 180.

Kolmik: Lohikoski — 14,12; Kok-
konen — 13,97.

Ketas: Kivi — 45,06; Linstedt —
43,41.

Vasar: Eriksson — 50,27; Konton-
nen — 49,13.

**Pirre Charles tuli uuesti eu-
roopameistriks.**

Brüsselis kohtasid nöörringis rahvusvahelise poksiliidu korraldusel võistluseks Euroopa meistritiitlile raskekaalus endine meister belglane Pierre Charles ja Prantsuse meister Maurice Griselle. Punktidega võitis Charles, tulles teistkordselt meistriks, mis tiitli ta võistluseta kaotas.

Esimestel ringidel oli ülekaalus prantslane, kes sundis vastast taganema. Hiljem muutus seisukord. Charles tegi tasa vastase edu ning siis läks tal korda ülekaalu endale saada heade pea- ja kehalõhkide tagajärjel.

Tshehhid said lüüa.

Viimasel pühapäeval Tshehhoslovakkia meeskonnad mängisid Kesk-Euroopa karikale Itaalia pinnal ning said lüüa. Slavia kaotas Romale 1:2, kuna esimene mäng lõppes viigiga ja nüüd teistkordselt tuli võistelda. Sama kaotuse osaliseks sai ka Sparta, keda võitis Itaalia meister Torino Juventus.

„Tour de France“.

Praegu on käimas rahvusvaheline jalgratta võidusõit ümber Prantsusmaa „Tour de France.“ Sellest võtavad osa peale Prantsusmaa veel paremad Belgia, Saksamaa ja Itaalia jalgratturid. Prantsusmaa kaardil on toodud maršruut ühes peatuspunkti-dega. Suurem vahemaa, mis päeva jooksul katta tuleb, on 300 kilomeetrit, kuna lühem maa on ainult 100 kilomeetrit.

Rahvustest juhib praegu Prantsus-
maa 3 min. Belgia ees.

„Tour de France“ etapijuhtja Pelisier võetakse Sables d'Olonne'is vastu traditsioonilise suudlusega. Vana kombe järele saab ringsõidul osavõtja, kes esimesena jõuab Sables d'Olonne linna mitte ainult omad võidupunktid, vaid ka tervitussuudlused Lõuna-Prantsuse linna kenamalt naiselt. (Pilt all.)

Neljas maailmarekord La-
doumegue'ilt.

Stokholmis peetud rahvusvahelistel võistlustel prantslane Jules Ladoumegue jooksis oma neljanda maailmarekordi. See tuli 2000 yardis, mis alal alles paar päeva tagasi soomlane Eino Purje jooksis uue maailmarekordi. Uus aeg on 4:52,0.

Samadel võistlustel iirlane O'Callaghan heitis vasarat 54,48 mt. ja kuuli 13,95 mt., võites esikohad. Ungarlane Remece heitis ketast 45,99 ja rootslane Lindblad hüppas teivast 4 mt.

Tilden ilmameister.

New Yorgis peetud võistlustel elukutselistele tennismängijatele võitis Tilden, lüües läinud aasta meistrit Richardsi 7:5, 6:2, 6:1. Kaotaja võitis enne seda erakorralise kergusega tshehhi Karl Kozeluh 6:2, 6:4, 6:3.

Soomlane võimlemise maailma-
meister.

Parisis peetud maailmameistri võistlustel tuli võitjaks soomlane Heikki Savolainen.

Inglise jalgpalliklubide „eba-
jumalad.“

Pea kõik inglise jalgpalli klubid asuvad „mascotte“ — enamikus elusate olevuste näol, kes peavad klubidele tooma õnne. Foolhamil on õnnesümbolina elus bulldog. Newcastle United rida aastaid kasvatas taani doget. Tottenham oma õnne arvas olevat elusas kukes, kes hiljem vahetati pronksist tehtud looma vastu. Kui Milluall klubi avas oma uue välja, üks liikmeist kinkis seltsile pronksist lõvi jalgpalliga käppade vahel. Kas lõvi õnne tõi, või mitte, pole teada. Kui kuju viisid vargad ära, siis tuli muretseda uus kuju. Hiljem leiti lõvi jõe põhjast, kuhu ta arvatavasti viskasid klubi vihamehed.

19-aastane ilmameister.

Wimbledoni tennisevõistlustel meesüksikmängus tuli võitjaks ameeriklane Wood selle tõttu, et finaalis kaasmaalane Shields talle loobumisvõidu andis. See samm on väga suurt pahameelt sünnitanud ning ameeriklaste vastu sümpaatiat kaotanud. Wood on vaevalt 19-aastane ning sellega on ta kõige noorem ilmameister tennis.

Stribling hakkab poksitreene-
riks.

Ameerika andmete järele on Young Stribling löödud mitte ainult poksiringis, vaid ka vaimliselt. Lähemal ajal ei kavatse ta üldse võistelda. Stribling läheb ta Mercer ülikooli juure, et õppida Lake Russellis juures, kes teda treeningul toetas. Stribling tahab tegutseda hakata poksitreenerina.

— Rootsi viievõistluse meistriks tuli Mannerfeldt 3818 punktiga. Ta tagajärjed olid: kaugus — 6,63; oda — 47,16; 200 mt. — 24,1; ketas — 44,99; 1500 mt. — 4:43,5.

— Norra junioridest on Helge Sievertsen kuuli tõuganud 13,93 ja ketast heitnud 43,02 meetrit.

— Ilo Andersen tuli Daanis kümnevõistluse meistriks 5952 punktiga. Tagajärjed olid: 11,7; 5,93; 11,08; 1,60; 57,1; 17,9; 32,04; 3,00; 42,62; 4:56.

— Tshehhi Engelit peetakse parimaks Euroopa sprinteriks. Ta ajad on: 100 mtr. — 10,8 ja 200 mtr. 21,6 sek.

— Ungari üliõpilaste meistrivõistlustel 6 meest heitsid ketast üle 42 mtr. Need olid: Remece — 46,72; Marvalts — 46,11; Donogan — 45,97; Bacsalmas — 43,91; Kulitz — 43,36 ja Rosze — 42,40.

Schmeling sai 106.138 dollarit.

Clevelandis peetud poksivõistlustel Max Schmeling ja Young Striblingi vahel lõppes fiaskoga. Oodati vähemalt 100.000 pealtvaatajat, tuli aga sisse lasta ainult 30.930 maksulist inimest. Neilt saadi 273.710 dollarit. Schmeling sai 106.138 dollarit, Stribling aga 33.168 dollarit. Ohio osariik sai maksuna 75.704 dollarit. Madison Gardeni selts saab kahju vähemalt 50.000 dollarit.

— Noel on Lyonis kuuli tõuganud 15,06 mtr. ja ketast heitnud 45,40.

— Praaga Sparta võitis Daanis Harseni meeskonda 11:0.

— Ungari Ferencvaros mängis Rios Brasiilia koondusega 2:2 ja San Paulose teise koondusega, kaotades 1:6.

— Uruguay reisul Budapesti Ujpest kaotas Penarolile 0:1 ja Rampla Juniorsile 1:3.

— 7500 tennisballi tarvitati ära Wimbledoni turniiril. Seletatav on see sellega, et iga seti järele 6 uut palli mängu võeti.

VÖRU RINGVAADE.

Linna spordiväli Võrumaa Spordi Liidule? Võru Poiste Spordi Liit, Politsei Spordiring võistlemas ja jalgpallimeeste puhkperiood!

Võru linnavalitsuses kokku tulnud kohapealsed spordiorganisatsioonide esindajad linnavalitsusega ei suutnud kokkulepet saavutada küsimuses, kellele kuuluks spordivälja korraashoid, otsene kasutamise õigus? Võrumaa Spordi Liit esines ettepanekuga välja kasutamise õigust anda liidule, töölisspordihinguga aga ei jõutud kokkuleppele ning spordivälja küsimus jäi seega lahtiseks. Võib loota, et „pere-meheprobleem“ analüseeritakse lähemas tulevikus ning siis võib mõelda välja-olude parandamisele.

Mis puutub ettepanekusse, et ühelt poolt kirjutaks lepingule alla Võru linnavalitsus, teiselt poolt aga Võrumaa Spordi Liit ja töölisspordi ühing, on ehk ainsam väljapääsutee väljape-remehe fikseerimisel; tuleks vaid kiirustada küsimuse lahendamisega.

Laupäeval, 4. skp. rullusid V. Poiste Spordi Liidu omavahelised võistlused,

eriti innuga esinesid C-klassilased. Tagajärgedest mainimisväärsimaid Treimannil, kuul (5,44) ja C-klassis pesapalli kaugusviske 70—65 mtr.

Võistlus vanematele poistele kannatas konkurentsipuudusel ning sellepärast V. poiste parem Treimann tuli toime vaid keskpäraste saavutustega.

Pühapäeval, 5. skp. Politsei Spordiring serveeris omavahelise spordivõistluse. Erilisi märkimisväärsusi saavutusi kätte ei saadud, küll aga oli igal alal äge konkurents, mis näitab meeste kuuluvust ühte klassi ning loota võib üldisel ja stabiilsema treeningu korral asjanäidatud saavutuste kindlat parandamist.

Parimateks ja mitmekülgsemateks sportlasteks osutusid järjekorras: abikomissar Pehka, konstaablid: Retsnik, Pauskar ja kantsleist F. Piirand.

PÕHJA-PEIPSI RINGVAADE.

Jalgpallis osutus parimaks Avinurme tuletõrje ühing.

Pühapäeval, 5. juulil, ühistegelise liidu aastapäeval peeti Mustvee „Tammesilla“ staadionil P.-Peipsi ringkonna spordiseltside vahelist jalgpalli võistlust, mille võitjale oli Mustvee majandusühisus välja pannud rändauhinna hõbekarika. Turniirist võitis osa kuus meeskonda. Vahakohtunikuks oli Schmidt Tartust.

Esimesel ringil löid Mustvee „Noored-kotkad“ Vadi „Metsakaja“ 1:0, Mustvee „Tervis“ Votikveret 1:0 ja Avinurme Mustvee vene „Sokolit“ samuti 1:0. Et „Noored-kotkad“ mängust „Tervisega“ loobusid, järgnes kohe finaali Avinurme tuletõrje ühingu jalgpalli meeskonna ja „Tervise“ vahel. Kuigi kogu aeg oli Avinurme tugevas ülekaalus, saavutas ta võiduvärava alles lisaajal penaltist. Seega sai Põhja-Peipsi ringkonna meistriks Avinurme tuletõrje jalgpall meeskond, mille koosseis: Ernits (vanem); Tooming — Krivoborsky; Kaasik — Kanarik — Kilvits; Aun — Vogt — Aurik — Tukish — Liivak.

Avinurme tuletõrje ühing korraldas Avinurmes omakorda Avinurme spordiseltside vahel võrkpalli turniiri, kus jällegi tuli võitjaks tuletõrje meeskond. Turniiril võitis tuletõrje

ühingu I meeskond II meeskonda 12:15, 15:11, 15:4, Ulvi „Kalju“ B. Piilsi noorsoo ühingu 15:3 ja 15:3; Avinurme A Ulvi „Kalju“ A-d 15:10 ja 15:4 ja Avinurme A Ulvi B-d 9:15, 15:12 ja 15:12.

Mustvee ümbruse seltsid moodustavad omaette spordiringkonna, kus igal alal esikohtade saavutamiseks käib äge võistlus ja valitseb tugev kolgapatritism. Eriti jalgpallis võetakse tarvitusele kõik abinõud, et hoida loorberid oma seltsile. Seni on olnud Mustvee „Tervis“ juba aastaid võitmatu, mille tõttu Mustvee mehed ümbruskonna seltsidest kõnelevad õige üleolevalt. Ka enne turniiri kõnelesid mõned mängijad ümbruskonna kolleegadele, et eks see karikas tee nüüd küll silmahimu, aga Mustveest ta ikka välja ei lähe. Kui aga finaalis avaldus Avinurme ilmne ülekaal ja lõpuks lisaajal Avinurme kasuks penalti anti, siis ohkas terve staadion. Pärast turniiri olid Mustvee jalgpalli rüütlid ja korraldajad nii löödud, et ei lasknud isegi võitjat meeskonda üles rivistada ega karikat pidulikult kätte anda, vaid teatasid lühidalt, et karikas jääb ikkagi Mustveesse hoiule. Ainult pildistamise ajaks usaldati karikas Avinurme meeskonna hoolde.

Jalgpallihooaja avamine Mõisakülas.

Sindi „Kalju“ — Mõisaküla „Ülo“
3:1 (2:0).

Pühapäeval, 5. skp. peeti Mõisakülas hooaja esimest jalgpallivõistlust kohaliku „Ülo“ ja Sindi „Kalju“ vahel. Mõisaküla meeskond mängis laipitud koosseisus, sest paremad mängijad on kaitseväes. Esimese poolaja algul haaravad üllased initsiatiivi enda kätte. Sintlastel sobib kokkumäng, mille tõttu tekib Mõisaküla värava all rida krõbedaid momente; kuid need ei too mingit tulu „Ülo“ tubli väravavahi tõttu. Alles poolaja lõpuminutitel saavutab Sindi 2 väravat, mis jäävad ka poolaja seisuks. Teise poolaja algminutitel saavutab Sindi kolmanda värava ning näib, et „Ülo“ saab katastrofalise kaotuse osaliseks. Kuid siis võtab „Ülo“ end kokku ning mäng kandub Sindi poolele. 28. min. saab „Ülo“ vä. palli, veab ning lööb 3 meetrit tasase löögiga 3:1; löök oli püütav. Nüüd muutub mäng äärmiselt tooreks. Sintlastel saavutavad ka neljanda värava, mis jääb tunnustamata ühe poisilallipeatamise tõttu. Lõpuminutid ei too enam muutust ning mäng lõpeb 3:1 (2:0) Sindi „Kalju“ kasuks. Mõisaküla meeskond esines küllaltki hästi, vaatamata esimesele võistlusele.

Viin sai uue staadioni.

Viinis avati Krieu staadion. Uus spordiväli on 241 mt. pikk ja 187 mt. lai. Üldine maa-ala on 35.000 ruutmeetrit. Tribüünid on 12 mt. kõrged. Ruumi on 60.00 pealtvaatajale, neist võivad istuda 9.000. Jalgpalliväljal on 110 mt. pikk ja 70 mt. lai. Ümbristatud on see 400 mt. jooksuajaga, mis 7,5 mt. lai. Staadioni võistlusradade ehitamiseks tarvitati 5 miljonit kilotsementi, 7 miljonit kilo liiva, 3400 kantmeetrit ehituspuidu, 55.000 kantmeetrit kive, miljon kilogrammi raua. Kasutatud materjalide raskus võib tõusta 40 miljoni kilole.

6-kordne meister.

Dublinis peetud Iiri meistrivõistlustel tuli Amsterdamis olümpia võitja vasaraheitmis dr. P. O. Callaghan kuuekordseks meistriks. Ta võitis kettas, vasaras, kuulis, kõrguses, palliviskamises ja raskuseheites üle latti. Läänud aastal võitis ta viis meistrikohta. Tänavu tuli kettaheites lisaks.

Cochet hakkab profiks.

Tennismängijate ringkondades valitseb veendumus, et prantslanna Cochet elukutseliste perre üle läheb. Pariisi uue spordipalee avamisest võtab osa ka Tilden, kellega mängimiseks Cochet asjaarmastajate perest lahkub. See sünnib peale Daviscupi mängude finaali.

Millest tingitud Vilno kaotus?

Tartu sportlaste selgitus.

Vilnas peetud kolmikmaavõistluse kohta tõi hinnangu meeskonna esindaja Heinrich Tann. Viimase kirjutusega ei ole päri Tartu sportlane H. Michelson, kes palub selgituseks pöörduda avalikult isikulaadse kirjaga meeskonna esindajale.

Vähe oli Teie poolt rõhutatud spordi kasvatustselle seisukohast sellest, et meeskonnas valitses distsipliin ja kord. Veel tähtsam on aga võistlejate ning esindaja täielik usaldus üksteise vastu, samuti meeste hindamiseks ühtlaselt võrdse mõõdupuu valik. Näit. tagasisõidul Teie küsimusele vastates kinnitasin, et märkus maavõistluse kirjelduses „Postimehes“ — Schütsi jalavigastuse kohta jaanipäeval Tartus — ei ole minu kirjutatud. Teie, kui meeskonna esindaja, ei uskunud mind, olete „Spordilehes“ sellest isegi pika sihiliku järelduse teinud. Minu sõnade kinnituseks võite aga igal ajal tõenduse saada minu käskkirjast ning toimetuse liikmelt, kes vastava rea juure kirjutanud. Mina viibisin maavõistlusele sõidu eel Narvas ja ei tea praegugi Schütsi jalavigastusest üldse midagi. Võin ainult mõista seda, et vaevast sõidab keegi maavõistlusele „vaheldust otsima“ selleks, et sealt karguga tagasi tulla.

Kinnitate sõnasõnalt „maavõistlustest osavõtt oli meie meeste vormiga arvestades veidi varajane, vaatamata sellele, et meie mehed tegid üldiselt, mida suutsid.“

Sellega oleks asi enam-vähem selge, kuid hiljem räägite viimastele riidadele rängalt vastu. Meeskonna saatid Ekraavil, mitte aga sportlased ise, sellepärast on aluseta ning lubamatu etteheide, et keegi (Schütsi ja Michelson) oleks sõitnud selleks, et niisama pakkuda endile vaheldust.

Teie väide, et meil valitseb spordijuhtimise aparatis kildkonna-politika ja puudub kasvatusline töö, ütleb juba midagi välja, sest teadagi asub nimetatud aparaat Tallinnas, mitte aga mujal.

Teie väide, et Tartu kiri on põhjustanud maavõistluse kaotuse, jääb mulle igavesti arusaamatuks.

Kõige pealt kinnitan, et mina isiklikult mingisugust protesti maavõistluse meeskonna koosseisu asjus saanud ei ole. Kiri Tartust saadeti ühiselt, ära kuulates siinsete ringkondade arvamist, kahe Tartus asuva Ekraavilidu kohtuniku allkirjadega (J. Martin ja H. Michelson). Palun seda üldiselt teatavaks võtta kõigil ausatel sportlastel.

Mis tahtis Tartu kiri?

Nimelt, et maavõistluse meeskonna moodustamisel ei peetaks kinni äärmisest kokkuhoiust, et meeskonda püütaks veel võimalusel hankida kõik seni kõrvalejätud ehk kahevahelolevad paremad mehed, nagu Kalkun, Tammann, Tiisfeldt, Koidu, Jür lau, Korol, Klein (mõlemi katsevõistl. kõrgushüppe võitja), vähemalt soovitati veel tõsiselt asja kaaluda, peatudes nimet. meeste juures. Schütsi nime ei puudutanud kiri üldse.

Lõpuks väsitavate katsevõistluste tulemusena võeti meeskonda Koidu ja Jür lau.

Lugupeetud härra Tann. Palun, vastake otsekoheselt:

1) Miks veeti kaasa Koidu, kui teda ei lubatud tema erialal, 1500 mtr. jooksus, kaasa võistelda?

2) Miks ei nähtud juba Eestis ette, et Kesküll 200 meetrit ei jookse, vaid teda asendati Laabentiga viimasel hetkel?

3) Miks ei lastud Kesküll 200 mtr. jooksta?

4) Miks ei olnud Labent 200 meetri kandidaadina kevadel ette nähtud, miks polnud teda 200 mtr. reserviks ki seatud?

Arvan, et nendes küsimusis pidite Teie, kui kergejõustiku osakonna esimees, igatahes ettenägelik olema.

Tartu kirja huumorikas lõpuväide tahtis veel kinnitada, et pisukene kokkuhoid võib tuua maavõistluse täieliku kaotuse, mil juhul võiksid

kõik meie paremad üksikala mehed (Viiding, Suuk j. t.) kokkuhoiu mõttes rahulikult koju jääda ja viimane koht oleks ikkagi kindel. Sellest üks Tallinna leht, Teile, härra Tann, vähemalt usaldusmehe kaastööliste kaudu lähedane, sarjas Tartu sportlaskonda juba enne ärasõitu pealkirja all „Tartlased jonnivad“ ning jatkas tulemuste kirjeldamisel endist etteheidet, ikka Tartu arvel, teeneterikka „kasvatustöö“ tähe all meie sportlaskonnale. Usun, et vähemalt spordiliidul oleks aeg piiri panna sellistele ülesastumistele ajakirjanduses.

Veel kord tõendus, et tarvitate sihilikkust. Et Michelsonil hüppeteivast maha jäi, puutub asjasse, et ka teine sama põhjuse all kannatas, pole Teile oluline!

Minu kaasasõit selgus traaditeel 20 minutit enne rongi minekut.

Pole ialgi hüppeteivast enesest maha jättnud, kuid siin suutsin vaevast veel ennast rongile poetada. Mis puutub minu tegevusse võistlejana, siis tegin ainult niipalju kui üldse suutsin.

Lõpuks heidate ränga süüdistuse Schütsi, Labenti, Koidu, Petermanni ja Prostile, kelle pärast olevat kaotus Lätile tingitud(!)

Kahjuks ei tarvita Teie siingi ühtlast mõõdupuud meeste üleslugemises.

Kokkuvõte ning järeldus.

Üksikute meeste paremate püüete alahindamine on näilik üleskutse nende loobumiseks edaspidisest esinemisest. Peetagu silmas, et meeskonda pole koostanud ometigi sportlased ise.

Sellepärast on normaalsete vahetõrgete jaluleseadmiseks ning võistlejate kohta käivate etteheidete vastu kaitse saamiseks pööratud kaebusega Ekraavilidu juhatusale.

Kinnitan Teile tagasisõidul, et väikluste riputamine suure kella külge olukorda ei paranda.

Maavõistluse paratamatu kaotus on tuline õpetus, kuid ka kaotust tuleb mõista spordimeheliikult vastu võtta ning selle vastuvõtmine ei tohi meid ometigi veel heidutada spordi ning sportlaste kasvatuslike tasapinna ratsionaalset edasiarendamist rahulikult teel.

Tartus, 5. VII. 31.

Sportlase tervitusega

Herbert Michelson.

Kiri Kundast. Asutamisel Runda N.M.K.Ü. Pesapall.

Oli aeg, mil Kundas spordil elu sees oli, s. o. aastatel 1922, 1923, mil Kundas sportlased Rakvere võistlustelt kergejõustikus rida auhinde koju tõid. Ka jalgpallis prooviti jõudu. Tol ajal tegutses Kundas kitseliit ja „Kalev“ Rakvere osakonnana. Selle järele asi vaibus, kuni 1927. aastani, mil Kundas noorsoo kasvati seltsi jalgpalli meeskond end läbi löi võituga Rakvere Kalevi üle 5:3 ja 2:1, Rakvere 5-da pataljoni üle 4:2, me reväga 3:3, ning sügisel Tall. Olümpiat 4:2 võitis. Järgneval aastail poriti küll ka palli, kuid võistlustega polnud enam õnne — kaotati pea-alati, missugune asjaolu oli tingitud mõnede paremate mängijate Kundast lahkumisest.

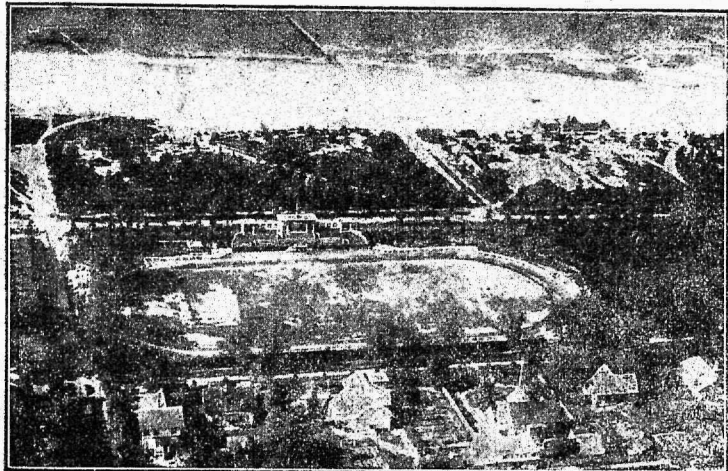
Peapõhjus, miks Kundas sportline elu soikus on olnud, on korraliku juhi puudumine, kes asjale „hääled“ sisse lööks. Kohapealsete seltside eestvedajaid huvitab sarnane asi kahjuks väga vähe.

Tänuväärst sammum tegi nüüd Tall. NMKÜ, kes oma instruktoriga Sandbergi Kundas saatis, kelle algatusel ongi juba liikumist näha Kundas noorsoo seas. On moodustatud grupid meestele, naistele, noorte ja vanadele, harjutatakse võrk-, jalg- ja pesapalli, millest eriti viimane, kui uus ala, Kundas noormehi köidab.

Kuulu järele olla uuele seltsile Kundas NMKÜ alus pandud.

PÄRNU RINGVAADE.

Staadioni juubelivõistlused. A. Estam 800 mtr. 2.01,6; A. Viiding ketast 43.62; E. Rähn kõrgust 175 sm. Pärnu-Viljandi jalgpallis 4:0. Pärnu JK. uus A kl. meeskond.

Pärnu staadion linnulennult.

Pühapäeval korraldas Pärnu spordiseltside liit kolmandad staadioni juubelivõistlused kergejõustikus. Osavõtjaid saabus Tallinnast ligi 20, neist Kalevist üksinda 15. Millegipärast oli järjekorraliselt Pärnu seltsist vähe osavõtjaid; nii kohalik kergejõustiku suurselts lähemast minevikust — Vaprus andis vaid 2 (loe kaks!) osavõtjat. Pärnu seltsid ühiselt ei suutnud panna välja 800+400+200+100 mtr. teatejooksu meeskonda kohaloleva Tall. Kalevi vastu!

Mis aga puutub tagajärgisse, siis tuleb tähendada, et pühapäevased võistlused selles osas rahuldasiid täiel määral. Parim mark ületati Arnold Estamilt, Tall. Kalev, kes kattis 800 mtr. ajaga 2.01,6. Samuti tubli on M. Prosti, Tall. Sport, aeg sama maas 2.01,9. Võistluse suurima üllatuse valmistas kettaheitel A. Viiding viimase visega, milline mõõtmisel osutus 43.62 mtr. Seega on kerkinud A. Viiding ka meie kettaheitjate esirinda ja ühtlasi Eesti parim heitja momendil. Kõrgushüppes konkureerisid esikohale G. Schmidt ja E. Rähn. Viimane saavutis 175 sm. suuresti märkimisväärt. Alles vahehüppes 175 sm. teistkordsel ületamisel tuli võitjaks G. Schmidt. Kaugushüppes oli hea A. Lepp, Tall. Kalev, kes tegi 6.62,5.

Pärnlasist oli hea Fred Kuus, kes jõudmas 1929. a. hiielpäevade tasemeni. 11,5 ja 54,0 on märkimisväärsed, viimane maakonna rekord kordus. 3000 mtr. esines eile hulga aja rahuldavalt A. Petermann. Aeg 9.17,8 — uus Pärnumaa rekord. Odaheitel oli tubli Erich Martens, kes tegi 52,88 mtr. ja tulemas võimas järglane Juku Meimerile, kes tegi vaid 58,92. J. Hansschmidt oli tubli kõrguses, ületades 170 sm.

Tehnilised tulemused:

100 mtr.: 1) E. Rähn, Tall. Kalev, 11,3; 2) R. Tomson, Tall. Kalev, 11,5; 3) F. Kuus, Pärnu Saksa spordiselts.

800 mtr.: 1) A. Estam, Tall. Kalev, 2.01,6 — parim aeg tänavu Eestis; 2) M. Prost, Tall. Sport, 2.01,9; 3) A. Madisson, Tall. Kalev 2.03,4; 4) K. Laurson, Tall. politsei spordiring.

400 mtr.: 1) Herm, Tall. Kalev, 53,7; 2) A. Paluver, Tall. Kalev, 53,9; 3) F. Kuus, Pärnu Saksa spordiselts, aeg 54,0 — uus Pärnumaa rekord.

3000 mtr.: 1) M. Prost, Tall. Sport 9.01,6; 2) A. Petermann, Pärnu Vaprus, 9.17,8, uus Pärnumaa rekord; 3)

Ed. Madisson, Pärnu politsei spordiring, 9.22,5; 4) F. Dunkel, Tall. Kalev.

4×100 mtr.: 1) Tall. Kalev koosseisus Tomson, Herm, Paluver ja Rähn, aeg 46,4; 2) Pärnu segameeskond ajaga 49,7.

Kõrgushüpe: 1) G. Schmidt, Pärnu Saksa spordiselts, 175 — sama tagajärg ka vahehüppes; 2) E. Rähn, Tall. Kalev, 175; 3) G. Palm, Tall. Kalev, 170; 4) J. Hansschmidt, Pärnu Tervis, 170.

Kaugushüpe: 1) E. Rähn, Tall. Kalev, 6,75; 2) A. Lepp, Tall. Kalev, 6,62,5; 3) R. Tomson, Tall. Kalev, 6,32.

Odaheide: 1) Joh. Meimer, Pärnu Tervis, 58,92; 2) E. Martens, Pärnu Vaprus, 52,88.

Kettaheide: 1) A. Viiding, Tall. Kalev, 43,62; 2) J. Hansschmidt, Pärnu Tervis, 36,22.

Kuulitõuge: 1) A. Viiding, Tall. Kalev, 14,24; 2) Joh. Meimer, Pärnu Tervis, 11,97; 3) G. Schmidt, Pärnu Saksa spordiselts, 11,67.

*

Jalgpallis Pärnu endise jalgpallikomisjoni rändauhinna peeti viiendat korda linnadevõistlust

Viljandi ja Pärnu vahel

1926. ja 1927. aastal võitis Viljandi 3:2 ja 4:1 (!), 1928. a. Pärnu 3:0, 1929. a. jäi viiki 3:3, 1930. a. ei peetud ja pühapäevane heitlus läks eelmise aasta arvel, kuna sügisel Viljandis tuleb alles tänavune matsh.

Esimesel poolajal oli mäng vahelduv, teisel oli täielikus ülekaalus Pärnu. Viljandi meeskond jättis vähe treeningut saanud mulje. Pärnu meeskonnal puudus hoogsus ja edurivi ei suutnud realiseerida rohkeid shansse väravaks.

8 min. Pärnu kasuks handsi eest penalty, mille ps. Mägar lööb mööda. Minut hiljem hangib palli väravanurgast v. kaitsja peaga. Samas haarab vv. Otman Raudsepa pealt palli. 28. min. lööb vs. Eskusson vb. Schmidt 40 mtr. vabalöögi 8 mtr. väravasse. Pärnu juhib 1:0. 43. min. on ff. Välbel tête-à-tête väravavahiga ja seis ongi 2:0, millega lõpeb ka poolaeg.

58. min., kui vä. Reimannil on luhetunud kaks surmakindlat shanssi, siis teeb ps. Mägar 15 mtr. vasakusse nurga 3:0. 71. min. annab p. E. Jürvetson järjekorralise hea söödu, ff. Välbe löögi peab kaitsja käega ja penalty realiseerib H. Välbe neljandaks väravaks. Pärnu suur üleolek jätkub, kui väravaid enam ei tule.

Matsh lõpeb Pärnu eduks 4:0, nurgad 7:1 (3:1). Seega on võitnud kumbki linn viiest matshist kaks ja üks viik. Väravate vahetõrk 13:10 Pärnu eduks. Karikat tuleb kaitsta kolm aastat järjest või viis vaheldumisi.

Pühapäeval heitles ringkondade finaalmatshis Tallinnas Pärnu jalgpalliklubi sealse Kalevipojaga. Matshi võitis Pärnu JK 1:0 ja pääsis seega A klassi.

Kilde.

Gert Schmidtil, meie kõigi aegade stabiilsemal kõrgushüppeajal — seitse korda ületanud 180 sm., on tulnud kahel viimasel võistlusel piirduda vaid 175 sm. Staadioni juubelivõistluste järele lausus Gert: „Täname ärahüppe koht oli veelgi räbalam Vilno omast!“

Lendav tapalane Karla Laurson õelnud Pärnu spordiliidu esimehele supellinna jõudes, et oleks teadnud, milline tugev konkurents siin on — parem oleks Rakverre sõitnud ja kohalegi tulnud võistlusil. Pärnus tal ei vedanud 800 meetris, jäi neljandaks ja 3000 mtr. ei lõpetanud jooksu.

*

Kui Viiding viimasel heitel tegi pöörase tagajärje 43.62, siis viskekorraldaja A. Otting mõõtmise järele ei rahuldanud ning laskis teraslinniga seda korrata. Kuid tagajärg jäi ikkagi 43,62!

*

Viiel linnavõistlusel Pärnu-Viljandi vahel jalgpallis ei ole ükski mängija teinud kaasa kõike mängu. Esimesel heitlusel 1926. ja nüüd 1931. a. olid mängus Viljandil kolm: vv. Nane, pb. Pukk ja ps. Raudsepp 2. Pärnul vaid üks: p. E. Jürvetson. Pärnu „rekordinternatsionaalid“ on naaberlinnade heitluses p. E. Jürvetson ja th. Vabrit, kumbki neli korda.

*

Pärnu omaaegsel parimal paremäärel E. Jürvetsonil ei „tööta“ üldse vasakjalg, mängib vaid parema jalgaga. Seekordsel matshil luges osa publikut Elmari vasakjala lööke ja sai arvu — 3!

*

Publiku ridades istuv Spordi paremäär H. Paal lausus Viljandi-Pärnu jalgpalliheitluse järele: „Pärnu oli palju parem, nii tehniliselt kui ka kombinatsioonides. Viljandi mäng oli vaid palli tagumine. Vahekord oleks pidanud olema palju väravate-rohkem Pärnu eduks. A. P.“

Valter Korol suurvormis.

Lühikeste maade läinud aasta kolmekordne Eesti meister Valter Korol on käesoleval suvel suurvormi tõusnud ja treeningul näidanud 100 meetris 10,6 sek., mis nihutab V. Koroli Euroopa paremate sprinterite registrisse. Esialgu tuleb seda aga teatava tagasihooldikkusega võtta, sest avalikkusel võistlustel pole mehe selliseid saavutusi veel kontrollitud. Üks on aga igatahes kindel — Korol ei ole sugugi allpool läinud aasta vormi, millise juures ta 3 meistritiitlit võitis. V. Korol kevadel keskkooli lõpetades astus juunikuul tegevasse kaitsevähke suundaega teenima.

Kergejõustiku õhtumiiting Tartus.

Tartu Kalev korraldas 10. juulil õhtumiitingu kergejõustikus. Osa võttis rida paremaid kohalikke sportlasi. Väljapaistvamaiks saavutusiks oli G. Sule odaheide — 62,27 m., J. Koidu 1000 m. jooks — 2.40, mis uus maakonna rekord ja H. Michelsoni teivashüpe — 3,50 m. Tehnilised tagajärjed olid järgmised:

60 m. jooks: 1) Labent — 7,4; 2) Michelson — 8; 3) Laas.

1000 m. jooks: 1) Koidu — 2.40; 2) Laas — 2.40,9; 3) Anon — 2.43.

3000 m. jooks: 1) Valdner — 9.25; 2) Koidu — 9.38,4; 3) Laas — 9.42,5.

Kuul: 1) G. Sule — 12,82; 2) K. Sule — 12,59; 3) Kink — 12,07.

Vasar: 1) Ratnik — 27,93; 2) K. Sule — 27,31; 3) Kink — 24,44.

Ketas: 1) Niggol — 40,36; 2) Ratnik — 36,70; 3) K. Sule — 36,09.

Oda: 1) G. Sule — 62,67; 2) K. Sule — 51,56; 3) Kink — 51,13.

Kõrgushüpe: 1) G. Sule — 1,75; 2) Kink — 1,70; 3) Klein — 1,65.

Teivashüpe: 1) Michelson — 3,50; 2) Sule — 3,30; 3) Niggol — 3,20.

Eesti Spordi Tarbenõude O/Ü.

TALLINN, Pikk t. nr. 47
Tel. (2) 10-02.

Soovitab suviseks hooajaks:
Jalgpalli, kergejõustiku, tennis ja muid spordiabinõusid
suures valikus.

Spordiäri

Resev-Resel

Tallinn, Toompuiestee 19
Telefon 432-19.

Soovitab oma valmistatud
spordi- ja võimlemiseabinõusid.

Kaubamaja

„SPORT“

5. Karja tänav nr. 18.
Kõnetraat (2) 23-00.

KÕIGE SOODSAMATE HINDADEGA OSTATE

Jalgpalle
Jalgpallim. saapaid
Võrkpalle
Võrkpalli võrke
Jooksu- ja hüppekingi
Odasid — Kettaid
Tõukekuule
Korvpalle j. n. e.

Parimad tennisreketid
- Jalanõude osakond -
NÕUDKE HINNAKIRJUI

120 yardi tõkked 14,2 sek.

14,4 sek. püsis 11 aastat.

Ameerika üllatab uute meestega.

Ameerikas peeti meistrivõistlusi Lincolnis linnas Nebraska osariigis. Esinevad ja esikohti võidavad paljud sarnased isikud, kelle nimed seni Euroopale veel tundud ei ole. Endised kuulsused aga tõrjutakse tahaplaanile ning kaovad unustushõlma.

Esijoonel on nimetada newyorklast Percy Beardi, kes 120 yardi tõk-keid jooksis uskumata ajaga 14,2 sek. See on uueks ilmarekordiks. Seni oli aeg 14,4 sek. Esimesena jooksis seda aega kanadalane Thomson 1920. a. Sama aega kordas ka rootslane Wennström kahe aasta eest. Mehe nimi kerkis alles nüüd päevakorraale.

Teiseks üllatusmeheks oli 10-võist- leja Mortensen, kes samuti va- remalt tundmatuks suuruseks oli. Ta saavutas 8177,463 punkti. Ta ületas seega olümpiavõitja soomlase Yrjölä tagajärje 124 punktiga ning jäi Akil- les Järvisel läinud aasta rekordist maha ainult 78 punkti.

Meistrikohdadele tulid:

100 yardi: Wykoff — 9,5.
220 yardi: Tolan — 21.
440 yardi: Hilliams — 48,8.
880 yardi: Eddie Genung — 1:52,6.
1 miil: Lermond — 4:15.
6 miili: Gregory — 31:26,4.
2 miili takistustega: McCluskey — 10:11,6.

Wykoff.

120 yardi tõkked: Beard — 14,2.
440 yardi tõkked: Burke — 54,2.
220 yardi madal. tõkked: Maxwell — 23,2.
Kaugus: Bates — 747.
Kõrgus: A. Burg — 1,966.
Teivas: Jack Wool — 4,175.
Kolmik: Kelly — 14,51.
Oda: De Mers — 64,45.
Ketas: Jessup — 46,46.
Kuul: Brix — 15,45; Sexton — 15,20.
Vasar: Flanagan — 48,36.
Raskus: Sexton — 10,71.
10-võistlus: Mortensen — 8.177,463 punkti.

Inglise meistrivõistlused kergejõustikus.

Inglise kergejõustiku meistrivõist- lusi peeti paljude võõraste parimate atleetide osavõtul. Sellegipoolest oli konkurents äärmiselt terav ja vahel- dusrikas ning tagajärjed silmatorka- valt head.

Tagajärjed olid:

100 yardi: Page, Inglise, 10; Reid, Inglise; Toetti, Itaalia.
220 yardi: Murdoch, Shoti — 22,5; Hanlon, Inglise; Engel, Tšehhosl.
440 yardi: Rampling, Inglise — 48,6; Barsi, Ungari; Rinner, Aust- ria; Peltzer, Saksa.
880 yardi: Hampson, Inglise — 1:54,8; Townend, Inglise — 1:56,4; Peltzer — 1:56,6.
1 miil: Thomas, Inglise — 4:16,4; Ellis, Inglise; Jörgenson, Norra.
4 miili: Burns, Inglise — 19:49,4; Wood, Shoti; Sutherland, Inglise.
Käimine 7 miili: Frigerio, Itaalia — 53:52.
120 yardi tõkked: Burghley, Ing- lise — 14,8; Finlay, Inglise; Alb- rechtson, Norra.
440 yardi tõkked: Facelli, Itaalia — 54,4; Areskoung, Rootsi; Burghley.
Kaugus: De Boer, Hollandi — 7,21; Maffei, Itaalia — 7,06; van Welsenens, Hollandi — 6,985.
Kõrgus: Gray, Inglise — 185; Gordon ja James, Inglise — 183.
Teivas: Lindblad, Rootsi — 381 (389); Vand der Zee, Hollandi — 381; Bond, Inglise — 366.
Oda: Sunde, Norra — 60,76; Hertzog, Lõuna-Ameerika — 53,12.
Ketas: Madarasz, Ungari — 43,10; Janasch, Austria — 42,29.
Kuul: Daranyi, Ungari — 15,22; Douda, Tšehhosl. — 15,16; Pridie, Inglise — 13,56.
Vasar: Sköld, Rootsi — 51,36; Jansson, Rootsi — 48,83; Vandelli, Itaalia — 46,66; Janasch — 43,89.

— Zsuffka on Ungari teivas- hüppe rekordi viinud 392 sm. peale. Madarasz heitis ketast 46,87.

SOOME PARIM KERGE- JÕUSTIKU MAA.

Järgmine on Saksa.

Tänavuste kergejõustiku pa- rimate tagajärgede kokkuvõt- tes esimese 5 koha järele seisab Euroopa riikidest esikohal Soo- me 62 punktiga. Teiseks on Saksa — 56 p. Järgnevad: Un- gari — 27 p.; Rootsi — 26,5; Inglise — 20,5; Prantsuse — 18; Norra — 13; Hollandi — 9; Poola — 8; Itaalia — 6, Aust- ria — 5 ja Tšehhoslovakkia — 4 p. Huvitav on sealjuures märkida, et Paavo Nurmi esi- neb ainult üks kord: 5000 mtr. jooksus viiendal kohal.

Saksa kaotas Inglisele 0:10.

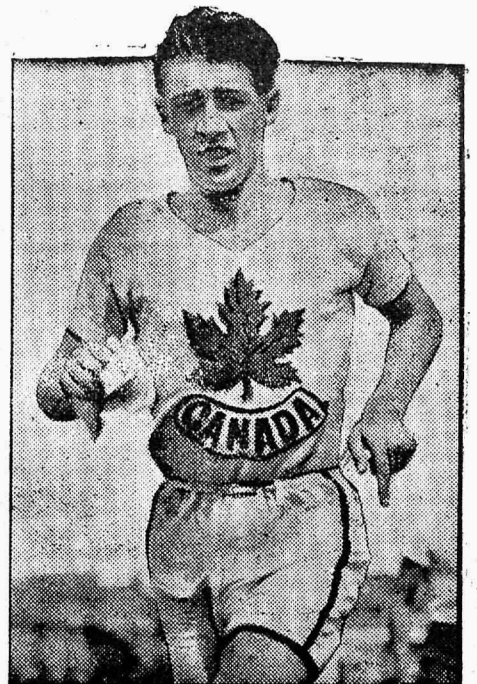
Peale Wimbledoni turniiri peeti Birminghami lähedal Edgbastonis Inglise-Saksa naistennismängijate maavõistlust. See lõppes sakslastele kohutava kaotusega 0:10. Pidamata jäid kaks paarismängu võistlust. Vastasel korral oleks vahekord või- nud tõusta 12:0 peale. Settide vahe- kord oli 20:2 vastu ja game'ide vahe- kord 138:61 vastu inglannade kasuks. Nii ei saadud ühtegi auvõitu.

Saksa tennisel on tänavu üldse mustad päevad. Lõuna-Aafrika võitis teda 5:0, siis tegi sama Ameerika ning nüüd veel kaotus Inglismaale.

Viimasel maavõistlusel olid taga- järjed: Dorothy Round — Hilde Krahwinkel 6:2, 4:6, 9:7; Mudford — Krahwinkel 6:2, 7:5; Round — Clai- re Hammer 6:2, 7:5; Ellen Bennet Whittingstall-Aenne — Peitz 6:1, 6:2; Pittmann-Goldsack — Rost 9:7, 6:1; paarismängud olid: Sheppard- Barron-Mudford — Irmgard Rost- Claire Hammer 6:0, 6:2; Betty Nut- hall — Whittingstall — Krahwinkel- Peitz 6:3, 9:7.

— Trojanovsky on püstita- nud uue Poola rekordi 100 mtr. ajaga 10,7.

Kahe sprinteri tragöödia.

Betty Robinson, noor ameeriklanna, kes olümpiamängudel tuli 100 mt. jooksus võitjaks, elas mõne päeva eest üle raske lennuõnnetuse. Arstide arvates ei suuda noor sportlanna kunagi enam sõerajal jooksta, kuna ta jalg jäädavalt kangeks jääb.

Percy Williams, kanadalane, kes olümpiamängudel võitis 100 ja 200 mt., on tõsiselt jala vigastanud. Nii ei saa ta kuidagi 1932. a. mängu- dest osa võtta. Arstid kardavad isegi, et ta kunagi endise tagajärjerikku- sega sportida ei saa.

Uus maailmarekord Ladoumegue nimele.

Ladoumegue tänapäeva suurjooksja.

2. juulil korraldati Pariisi klubide poolt kergejõustiku võistlused, kus huvi keskpunktiks oli Ladoumegue jooksi 2000 mt., et purustada senist il- marekordi. Selle mehe nimel on juba läinud sügisest rekordid 1000 ja 1500 mt. Nüüd tahtis ta veel kolmandat oma nimele kanda lasta. Tal läkski katse korda. 2000 mt. kattis ta 5:21,6 sek., kuna 1927. a. ilmarekord kuu- lus soomlasele Purjele 5:23,4-ga.

800 mt. juhtisid Leduc ja Loiseau. 1100 mt. juures sai ta kätte Leclerc'i ning 1500 mt. juures asus ise juhti- misesel. Viimasest vastasest oli aeg tervelt 17 sek. parem.

Prantsuse rekord samas maas oli 5:28,8.

Sera Martin püstitas ka uue prant- suse rekordi 500 mt. jooksus 1:05 peale, kuna senine kuulus 10. oktoob- rist 1921. a. Devartile ajaga 1:05,8. Ka kaaskjooksjate Kellari ja Maili-

nesi ajad olid alla rekordi ja nimelt 1:05,2 ja 1:05,4.

3000 mt. võitis Cuignet — 8:47,4; Rochard — 8:50. 110 mt. tõkked või- tis Marcand — 16,4 sek. 100 yardi või- tis haitialane Theard — 10,4 sek.

Jules Ladoumegue.

Wimbledonil tulemusi.

Wimbledonil turniiril kujunesid 16- putulemused:

Meesüksikmängus: Wood — Ameerika, Shields — Ameerika, Borotra — Prantsuse.

Naistüksikmängus: Aussem — Sak- sa, Krahwinkel — Saksa, Jacobs — Ameerika.

Meespaarismängus: Lott—Van Ryn — Ameerika; Cochet—Brugnon — Prantsuse; Shields—Wood — Ameerika.

Naispaarismängus: Sheperd-Bar- ron—Mudford — Inglise; Metaxa (Prantsuse) — Sigart (Belgia); God- free—Round — Inglise.

Segapaarismängus: Lott — mrs. Harper — Ameerika; Collins — mrs. Ridley — Inglise; Perry — miss Hee- ley — Inglise.

— Norra viievõistluse meist- riks tuli Sigurd Marcusson 3.568 punktiga. Tagajärjed olid: 601; 50,38; 23,5; 34,28; 4:17,8.

Läinud sügisel üllatas kõiki prants- lane Jules Ladoumegue, kes hilissü- gisel püstitas uued maailmarekordid 1000 ja 1500 mt. Käesoleva kuu algul tuli see mees uue üllatusega. Pariis- is jooksis ta 2000 mt. 5 min. 21,4 sek., mis on uueks maailmarekordiks ja 2 sek. võrra parem tippsaavutisest soomlase Purje poolt 1927. a. Prants- lane loodab praegu olla võimete juu- res ning lubab lähemal ajal jooksta ka uue maailmarekordi 3000 mt.

2000 mt. rekord on veerandsaja aas- ta jooksul paranenud 26 sek. 1906. a. jooksis seda maad prantslane Croix- Catel 5:47,4. Teine rekord tuli alles 1911. a. ajaga 5:39,8. Siis jooksis prantslane Jean Bouin. Sellele järg- nes prantslane Arnaud — 5:38,6. 1918. a. rootslane Zander jooksis 5:30,4. Viimane aeg registreeriti ametlikult maailmarekordiks. Viima- ne areneb kiirelt: Nurmi jookseb 1922. a. Turus 5:26,4; Vide 1925. a. Stokholmis — 5:26,0; Nurmi 1927. a. Kuopios — 5:24,7 ja Purje 1927. a. Viipuris — 5:23,4. Nüüd tahab Purje rekordi oma nimele tagasi tuua.